

2
3
4
5
6
7
8
9

1734.

1. Albinus, Jo. Henricus : Collegii Jure-consultorum Decanus.
(Ad Dissertationem inauguralem . . . Frederici Florentii Pivsi
in vtil.)
2. Bastineller, Gelhebr. Christianus : De pari turpitudine.
3. Baumgarten, Fredericus Christianus : De eruditio qui sese
arctius exprime nesciunt. Ed. 3. 1735
4. Brokes, Henricus : De silentio consensus non imperantes.
5. Brokes, Henricus : De fide recentiorum. Litterarum
inventurae antiqui majore.
6. Brokes, Henricus : De anti.chresi, quatenus est
usurariae pravitatis involucrum. cantibus clini-
nante.
- 7^a = Crellius, Christoph Ludovicus : Utum heredo insti-
tuto intra annum solvendum mortuo solvatur
admittatur §. 2. Exempl.
- 8^a = Crellius, Christoph Ludovicus : De jure arborum mem-
or. et munitiones referendi. 2 Exempl.
9. Crellius, Christoph Ludovicus : Fas stricium infortium
et cetera consuetudinem cum adversa parte captivum
atq. tententorum

- 10^{a. b.} Crollius, Christophorus Ludov: De translatione mortuorum per territoria alienum ad B. § 4 D. de sepulchro violato 2 Exmpl.
11. Hafering, Gottlob Friedemann: De artificio is genere über von der Pflicht, sein Leben zu lassen.
12. Harren, Martinus: De constitutione principis qui imperio se abdicavit.
13. Leyserus, Augustinus: Ord. juridi. . . Decano: lectoribus salutem (ad dissertationem solennem G. R. P. Gerberti innotat)
14. Leyserus, Augustinus: De concursu superioris et inferioris in delicto.
15. Leyserus, Augustinus: De odio defensionis
16. Leyserus, Augustinus: De injuriis quae non faciunt de finit.
17. Leyser, Augustinus: De legitimis causis excusationibus

18. Luescher, Martin Gotthelf: De humana mente
VR à sa source, seu originis ac facultatis subiecti
in mente humana absentia
19. Lottius, Carlus Vard: De cantione rei in pro-
cessu civiti
20. Sturmian, Willib: De ad haerentem minus principatis
sive + per alterius lenterationem vel appellatiōnis
renunciatiōnem non exspirante
21. Sturmian, Willib: De fendi et juris fendi depi-
nitione essentia atque origine 2 Saupl.
22. Sturmian, Willib: De viris causarum figaris
et l. l. pr. ff. de O. et A.
23. Weidler, Fr. Frider: De helioscopia emendata
et illustrata
24. Weidler, Fr. Willib: An quis in emptione venditione,
cui multa praesentibus excepta est, alteri
parte inrita, praeterire, et, soluta hac mulda, rei
libre a contracta permittit? 2 Saupl

25. Wenterus, Joannes Fredericus: De observationibus
 siderum minorum visibus
26. Wenterus, Fr. Freder.: De reservatione venditionis
 generalis
27. Wenterus, Fr. Freder.: De jure pænas in mulierum
 convictis nobilibus dominisque jurisdictionibus
 competente
28. Wenter, Fr. Freder.: De finibus per virgalem mercen-
 tialium non investigandis. 7 Exempl
29. Wenter, Fr. Freder.: De finibus per virgalem mercen-
 tialium non investigandis.
30. Wenterkoll, Georgius et Merkel, Daniel: Methodum
 probandi operationes arithmeticas per Novenarij
 objectionem censuræ publicæ committunt

Q. D. B. V. 1734
DISSERTATIO IVRIDICA
DE

ANTICHRESI

QVATENVS EST
VSVRARIAE PRAVITATIS
INVOLVCRVM
CAVTE LIS ELIMINANDA

QVAM
PRAESIDENTE

VIRO AMPLISSIMO PARITER AC CONSVLTISSIMO
DN. HENRICO BROKES

IVRIVM DOCTORE
PATRONO NEC NON PRAECEPTORE SVO DEBITO HO-
NORIS CVLTV AC REVERENTIA AETATEM SVMMO-
PERE COLENDO

IN ILLVSTRIS AD ALBIM ACADEMIAE
AVDITORIO IVRIDICO

AD DIEM APRILIS A. Q. S. P. E. c1810cccxxxiv.

HORIS CONSVETIS

PVBLCO DISSENTIENTIVM EXAMINI SVBMITTET
AVCTOR

IO. AVGVSTVS GVILIELMVS
SEIDELIVS

GOLSENA-LVSATVS. I. V. C.

VITEMBERGAE TYPIS EICHSFELDIANIS.

34

COMME AUSSI
A SON EXCELLENCE
MONSEIGNEUR
GEORGE RUDOLPH.

DE **KAYN**

CONSEILLER PRIVE ET CHAN-
CELIER DE SON ALTESSE SERE-
NISSIME LE PRINCE D'AN-
HALT-ZERBST ETC.

A SON EXCELLENCE
MONSIEUR
GEORGE RUDOLPH.

DE KAYN

CONSEILLER PRIVÉ ET CHAN-
CELLIER DE SON ALTESSE SERÉ-
NISSIME LE PRINCE D'AN-
HALT-ZERRST ETC.

COMME AUSSI
A SON EXCELLENCE
MONSEIGNEUR
THIERY
ERNESTE HENRY
DE LINSINGEN
SEIGNEUR DE BOVRGWALDE
CONSEILLER PRIVE ET VICE-
CHANCELIER DE SON ALTESSE
SERENISSIME LE PRINCE D'AN-
HALT-ZERBST ETC.

MESSEIGNEURS,

MONSIEUR

THIERY

ERNESTE HENRY

DE LINSINGEN

SEIGNEUR DE BOURGWAUDE

LA splendeur et la magnificence, qui reluisent sur nous de la vertu de nos Ancêtres, et leurs grandes actions excitent une admiration incroyable dans la posterité. Ceux, qui tirent leurs origines de ces grands hommes, se croient les plus

xi.

plus heureux du monde et beaucoup au dessus des autres mortels, parcequ' ils se voient produits d'une race si distinguée et si noble. Mais en considerant tout cela de près il faut que j'avoüe, que le propre merite et les services utiles, qu' on a rendus au public, seront toujours capables de rendre l'honneur plus evident et la splendeur plus éclatante. Qui ne voit pas, que c' est là le plus sûr moien d'augmenter le lustre acquis de ceux, à qui nous devons la naissance ? C' est pourquoy VOS EXCELLENCES agréeront gracieusement, si je prens la liberté de dire, que ni la gloire acquise par LEURS illustres Ancêtres ni quelque autre motif ne m'a inspiré l'ardent desir de LEUR témoigner

X 3

moigner tous les sentimens d'esti-
me et de respect imaginables, que
j' ai pour ELLES et pour LEURS
illustres Maisons, mais la seule con-
sideration de LEURS vertus et
toutes les rares et nobles qualités,
qu' ELLES font paroître jour-
nellement par LEURS services
considerables, qu' ELLES ren-
dent à l' Etat. On me reprochera
peut-être que LEURS personnes
venerables me soient peu connü-
es, et que je n' ai pas eu l' hon-
neur d' admirer de près LEURS
grandes capacités; Mais il m' est
facile de répondre à celà, puisque
la renommée des soins paternels,
qu' ELLES ont pris des interêts
des sujets, s' est repandüe bien loin,
et est par consequent parvenue
jusqu' à moi; C' est cette même
glori-

glorieuse reputation, qui me por-
te à offrir très humblement à VOS
EXCELLENCES comme une
marque du profond respect, que
je LEUR dois, les primices des
progrès, que j' ai faits jusqu'
ici à l' academie, et qui consistent
en la Dissertation presente de „An-
„tichresi, quatenus est usurariae pra-
„uitatis inuolucrum, cautelis elimi-
„nanda, à la tête de laquelle j' ai osé
mettre LEURS illustres Noms,
pour lui servir d' ornement, et de
protection. Je me flatte de la
bonne esperance, que VOS EX-
CELLENCES regarderont des
yeux favorables les lignes, que je
LEUR recommande avec toutes
sortes de respéts et de soumissions,
et que par LEURS protections
ELLES daigneront contribuer
beaucoup au bonheur de ma vie.
Je

Je me repose entierement sur
LEURS bonnes graces et bienveil-
lances si generalement connües,
et je me croirois très heureux, si
ELLES m'accordoient la permissi-
on de LEUR faire connôître
dans la suite, que personne ne
brûle d'un desir plus ardent que
moi d'être avec toute la soumis-
sion et veneration imaginable,

MESSEIGNEURS,
DE VOS EXCELLENCES

à WITTEMBERG le XVII.

Avril 1734.

le très humble et très devoué ser-
viteur

JEAN AUGUSTE GUILLAUME

SEIDEL.

PRAEFAMEN.

Non dubito, fore plerosque, Lector beneuole, qui praesens dissertationis meae argumentum magna magnorum, quos undique fouent Respublicae, Iureconsultorum mole, aut non satis dignum, aut non eo, quo dignum fuerit, mentis acumine ac perspicacia elaboratum existiment. Nec ignoro, miraturos multos, cur ipse iamiam animum ad scribendum appulerim. Sed hi erunt, qui nihil uerum, nihil utile, nihilque rectum, nisi, quod Pythagoraeo illi silentio conueniat, putabunt. Dolendum maxime, id nostris moribus nefas quandoque iudicari, si, qui doctrinis adhuc imbuuntur, suae ipsorum indagatiōni paulisper indulgeant, cum discientium magis, quam docentium uice defungi, peritiorum aequae ac aetate proectionum uestigia sequi, et, quicquid illi aut recti, aut minus recti iudicauerint, colere ac tueri deceret. Licet uero iuuenilis aetas, animum ad scribendum applicans, non semper omnia acu tangat; attamen cum Poeta canente:

--- Nec iuuenis contemseris annos

A 2

neque

4
 neque conatus iuueniles reprehendas uelim. Me quidem non latet, Romanos ueteres Iurisprudentiae cultoribus certum temporis spatium, studiis iuridicis tractandis excolendisque destinatum, praescripsisse. At, cum horum uestigia non ita strictim sequamur, sat recte, satque eleganter Cl. HEINECCIUS afferit, uetus hocce inuentum ad *monstra scabiosa* pertinere. Conf. *ei. Syntagm. Antiquit. Rom. ad Instit. proem. §. 45. not. p.* Facile igitur, Lector beneuole, perspicies, me hisce factis obiectionibus haud immorturum, maxime, cum praesens, quod uides, dissertationis meae genus non aucupandae gloriolae, sed necessitatis, qua instituti mei ratio id iure sibi uindicat, causa a me proditum existimes uelim. Cum enim uires meas disserendo experiri gestiam, officio meo non putauit satis defungi, si disputasse quidem, ipsum tamen, de quo disceptandum foret, specimen non elaborasse uiderer. Te saltem rogo, ut qualescunque hasce studiorum meorum primitias Tua serena fronte dignari, et, si forsan per uires meas haud steterit, ipsam rem pro dignitate enucleare, me quoque hominem esse, nec aliquid humani a me alienum putare uelis. Quod si abs Te consecutus fuero, me praesenti labore sat subleuatum iri sperabo. Vtere Tuo, ego utar meo iudicio. Vale.

DISSER-

❁) o (❁

DISSERTATIONIS
DE
ANTICHRESI
QVATENVS EST
VSVRARIAE PRAVITATIS INVO-
LVCRVM CAUTELIS ELIMI-
NANDA

§. I.

Sago togaque clarissimam gentem Romanam, quae publicae suae stabiliendae salutis inter ceteras maxime omnes mirifice operam dedit, haud exiguo mutui amoris, benevolentiae et coniunctissimae *amicitiae* foedere, sanctitateque inclauiſſe, constat. Tacebo ea, quae hac de re VALE-
RIVS MAXIMVS in medium profert, qui non modo amicitiam maxime commendat, uerum etiam uaria Romanorum, arcissimo amicitiae uinculo iunctorum, exempla communicat. Confer. *Libr. IV. c. 7.* Moneo saltem, post CAIUM VELLEIVM PATERCVLVM, TACITVM, PLINIVM, SVETONIVM, PLAV-
TVM, ENNIVM, TERENTIVM, ceterosque rerum, penes Romanos gestarum, scriptores, unicum illum uerae amicitiae uindicem, CICERONEM, luculentissima Romanae amicitiae testimonia prodidisse. Hic non modo *amicitiam omnium diuinarum ac humanarum rerum cum benevolentia et caritate summa coniunctam consensionem* nominat, uerum etiam, *excepta sapientia, nihil melius hominibus a Diis immortalibus datum esse*, sibi perſuadet. Imo totus apud CICERONEM LAELIVS Ro-
A 3 manae

manae amicitiae testis existit. En uera Romanae amicitiae indicia, inuolabilia mutuae benevolentiae iura, quae si pluribus perscripta legere amaueris, uideas Magnif. Dn. CRELLII pereruditam. *Dissert. de omni culpa in negot. gest. iudic. praest. §. 1. sequ.*

§. II.

Iam non miror, si Romani hoc insignis amicitiae documentum ad publica traxerint negotia. Inde factum, ut ipsi multos, contractus GRATVITOS statuerint. Exempla huius rei habes in commodati; §. 2. *I. quib. mod. re contrab. oblig. depositi. L. XXXIV. D. Depositi. mandati, §. 13. I. Mandat. L. 1. §. 4. D. b. r. it. L. LVI. §. 3. b. r. negotiorum gestorum etc. L. XXXVIII. D. b. r. contractibus.* Inter omnes eminent contractus *mutui*, in quo haud obscure monemur, populum Romanum maxima sanctae et inuolabilis amicitiae signa sibi inuicem exhibuisse, cum huic mutuo peculiarem, qua GRATIS celebratur, naturam indere sibi uolupte duxerit,

§. III.

Affera eo magis probantur, si attendamus, Romanos foenus pariter ac foeneratores odio uatiniانو profecutos fuisse. Verissimum perhibet testimonium NON. MARCELLINVS V. 70. his uerbis: *Foenus sumere dedecet.* Pertinet huc sententia TVLLII, qui, dum artificia et quaestus, qui liberales habendi, quique sordidi sint, enumerare laborat; *Primum, inquit, improbantur ii quaestus, qui in odia hominum incurunt, ut portitorum et FOENERATORVM.* conf. ei. *Libr. I. de offic. cap. 42. in pr.* Simili ratione MARCVS CATO

CATO in *praef. de re rustic.* foenebre illud malum his depingit uerbis: *Est interdum praestans mercaturis, rem quaerere, ni tam periculosum fiet, et idem FOENERARI, si tam honestum; Maiores enim nostri sic habuerunt, et ita in legibus posuerunt, furem dupli condemnari, FOENERATOREM quadrupli.* Non dubitabis amplius, si modo in memoriam reuoces famosum illud, quod a Macedone foeneratore, homine, ad quaeuis scelera parato, nomen fortitur, Senatus-Consultum, quod in odium foeneratorum introductum legitur.

§. IV.

Inexplebilis foeneratorum habendi cupido sua habuit fata. Licet enim intra angustos limites subinde hoc habendi studium coerceretur, usque tamen recruduit. Inde non mirum, si Leges Romanae eidem plus uice simplici obuiam ire studuerint. Legibus XII. Tabb. dispositum repperio, ne quis unciario foenore amplius exerceat, poena quadrupli in transgressores statuta, u. GODOFRED. in *Fragm. LL. XII. Tabb. XV. 2.* it. TACIT. *Annal. VI. 16.* it. HEINECC. in *Syntogn. Antiquit. Rom. ad Instit. Libr. III. XV. §. 7.* Sed illa legis XII. Tabb. prohibitio uel minus diu uigebat, uel nescio, quibus excogitatis fraudibus eludebatur. Lata inde Lex Licinia, teste LIVIO *Libr. VI. c. 35.* conf. HEINECC. *l. c. §. 8.* Deinceps Lex XII. Tabb. ita mutabatur, ut usurae ad semiuncias tantum redigerentur. TACIT. *Lib. VI. c. 16.* GODOFRED. in *Fragm. l. c. LIV. VII. 27.* HEINECCIUS *l. c. §. 10.* Accedebat Lex Genucia, statuens, ne foenerari liceret. LIVI *Lib. VII. c. 42.* Hinc TACITVS *Annal. VI. cap. 16.* fateatur, postremo *uersuram* fuisse uetitam. conf. GODOFRED. in *Fragm. XII. Tabb.* Nihilom tamen secius gens
Roma-

Romana saepissime de foenore conquerendi ansam nancisebatur, cum persuaderetur, Romanos quidem Lege Genucia teneri, non uero Latinos. Inde factum, ut Romani quantascunque usuras, in socios, Latinosque nomina transcribendo, sibi promittendas curarent, conf. LIV. *Lib. XXXV. c. 7.* Huic fraudi obicem posuit Lex Sempronia, statuens, ut Genucia Lege ciues pariter ac socii, Latiniq; promiscue obligentur. LIV. *l. c.* conf. HEINECCIUM, *l. c. §. 12.* Crescente successu temporis foenebri malo, centesimae usurae pro legitimis habebantur, *L. ult. C. usur. rei iudic. HEINECC. l. c. §. 13.* donec Iustinianus per *Legem XXVI. §. 1. C. usur.* certam usuras capiendi normam praescripserit. Ex his colligere licet, Romanos in mutua amicitiae officia propensos fuisse, foenus autem in maximo odio habuisse.

§. V.

Sic mutuum foenori opponitur. Mutuum est contractus realis, quo rei fungibilis dominium in alterum GRATIS transfertur, hac lege, ut tantumdem in genere restituatur. *Pr. I. quibus mod. re contrab. oblig. L. II. pr. §. 1. et 2. D. rebus credit. L. III. b. r. LVDOVICI in Pandect. Tit. de reb. cred. §. 9. et 14.* Iam foenus a mutuo remouetur, cum usurae, quoad casum regularem, plane non exigantur. Optime rem explicat NONIVS MARCELLINVS, *V. 70.* qui ita dicit: *Mutuum a foenore hoc distat, quod mutuum sine usuris, foenus cum usuris sumitur, et est accepti foetus, unde et foenus dictum est.* Imo non ineleganter CL. HEINECCIUS *l. c. §. 4.* cum GERH. NOODTIO *de foenorib. et usur. l. 6.* mutuum ad contractum commodati, foenus ad locationem conductionem accedere putat. Comparatiue hoc fit, et
sic

XI.

fic ista similitudo ultra tertium comparationis haud est extendenda. conf. M. IOH. FRIDER. HOHMANNI *Dissert. inaug. an usurae ex mutuo non tantum ob pactum et moram, sed et propter naturam contractus solvenda?* Cap. II. §. 7. et 8. conf. BEYER. *Delin. Iur. Ciu. ad Pandect. Lib. XII. Tit. I. de reb. credit. pos. 2.*

§. VI.

Debentur tamen usurae ui stipulationis in omni contractu, et sic etiam in mutuo, fatente PAVLO, *Rec. Senr. Lib. II. Tit. 14. L. III. C. usur.* Hodie Pactum de usuris soluendis interuenisse sufficet, cum solenni uerborum obligatione hodie non indigeamus, et sic usurae ex pacto, aequae ac olim ex stipulatu, recte exiguntur. BEYER. *Delin. Iur. Ciuil. ad Inst. Libr. III. Tit. 16. de Verb. Oblig. Pos. 3. et 4. it.* LAUTERBACH. *C. I. in Tit. de reb. credit. Lit. E. u.* LVDOVICI *Pandect. Tit. de usur. §. 2. it. Tit. de pact. §. 2.* Addo, ex mora hodie debitorem ad soluendas usuras obligari. *Recess. Imp. de an. 1600. §. So viel nun. ac Rec. Imp. de an. 1654. §. Anreischend. u.* BEYER. *Delin. Iur. Ciu. L. III. Tit. 14. et 15. de Oblig. et contract. real. posit. 40. it. Tit. de rebus credit. ad Pand. pos. 3.* LVDOVICI *Pand. Tit. de rebus credit. §. 14. it. in Tit. de usur. §. 2.*

§. VII.

His positis, in moralitatem usurarum, praemissa illarum definitione, inquiramus. Sunt usurae, quae nostratibus audiunt, *Zinsen*, certi ac legitimi reditus creditori pro usu fortis, seu quantitatis debitae, a debitore soluendi. *L. XCV. §. 1. D. ad Leg. Falcid. L. XXIV. D. de usu et usufr. L. LVIII. §. 6. D. ad SC. Trebell. L. XXIII. et XXVIII. C. in f. de usuris.* Me, quidem non fugit,

B

dari

dari doctores, qui alias atque alias definitiones substituant huic definito, quorum pro suo quisque conceptu modum statuere amat. Alii generis loco augmentum, alii additamentum, alii pecuniam, conf. LAVTERB. *C. I. Tir. de usur. Lit. D.* accessionem alii, uocem inprimis in iure cognitam, *L. XII. C. b. r. L. III. C. de SC. Maced. L. XXIV. et XIV. de fideic. lib.* conf. LVDOV. *Pand. Tir. de usur. §. 1. it. DN. DE BERGER. In Diss. select. Diss. alleg. de usur. §. 3.* alii pretium, incrementum, compensationem adhuc alii, defungi malunt. Sunt quoque, qui usuras mercedem esse, cum WISSENEBACHIO propugnant. u. STRYK. *in Annot. ad LAVTERB. Tir. d. usur.* Res tamen ad idem redit, et sic libentissime quemlibet suo abundante conceptu patimur.

§. VIII.

Dum uero usurae certos et legitimos reditus pro usu fortis continent, (§. VII.) tales, quales nostris legibus determinatos deprehendimus, praesupponantur. Hi si seruentur, nihil impedit, quo minus usurae pro usu concessi mutui iure exigantur.

§. IX.

Non ignoramus, ingentem Theologorum, aequae iureconsultorum existere numerum, qui usuras legibus diuinis, naturali scilicet, et reuelatae repugnare adstruunt. Contrarium tamen ueritate nititur. Iuxta ius naturae iam ueterum nonnulli eas in dubium uocasse uidentur. Sic enim *Aristoteles, Lib. I. Polit. c. 6. et 7.* foenus ideo inter res illicitas referebat, quia foenus exigere contra naturam esset, eo quod pecunia suapte natura sit sterilis. Sed infelici huic

huic dubitandi rationi, omni ex parte obuiam iuit Celeberrimus HENRICVS COCCEIVS in *Diss. de Anarozicismo* §. 11. Hicce enim, quamuis fructus ex pecunia natura non peruenire concedat ex *L. LXII. D. de R. V.* opera tamen, commercioque hominum inde perduci posse, ex *L. III. D. de usufr. ear. rer. L. XV. D. de aliment. legat.* docte non minus, quam eleganter enucleat. Nec in contrarium moueor a PLATONE, qui *Libr. V. de Leg.* nullus, inquit, det pecuniam sub faenore, alioquin neque licebit usuram, neque sortem repetere, cum cordatiores Philosophi iustitiam et iniustitiam usurarum ex fine facili negotio declarent. conf. AVGVST. FRIED. MÜLLERS *Einleitung in die Philosophischen Wissenschaften. III. Theil. Von Natur und Völder Recht. Cap. 8. Von Pflichten gegen uns selbst. §. 5. Annot. u. it. Cap. 10. Von Pacten und Verträgen. p. 378. seq. ibid. it. Cap. 19. Von den Regalien. p. 640. ibid. u. GRIBN. Principia Iurisprud. natur. Lib. IV. Cap. 3. §. 6. et u. 3. Tesmar. in Commentar. ad Grot. Lib. II. Cap. 12. qua ratione uero usurae Iure naturali sint tolerandae. u. PVFEND. de offic. hom. et Civ. Cap. 15. de Contractibus, qui pretia etc. ibique TREVERVM in not. 1. Circa ius diuinum reuelatum obiciunt uaria scripturae sacrae loca, quibus prohibitionem usurarum euincunt. Taceo breuitatis studio responsiones aliorum. Moneo saltem, eadem loca, uel de immodica usurarum exactione, uel de obligatione hominis imperfecta, non perfecta, loqui.*

§. X.

Humanas leges si consulamus, certum est, iure ciuili usuras approbari. *L. XXVI. §. 1. C. de usur. L. III. C. eod. Iure Canonico, usurae simpliciter damnantur. caus. XIV. qu. 3. et 4. clement. un. §. 2. de usuris. Accessesse-*

eesserunt post CLEMENTEM V. uariae pontificum constitutiones prohibitiuae. CHERVINVS in *romo. II. magni Bullarii romani p. 1. p. 325. p. 557. etc.* Iure Imperii legitimaе usurae admittuntur per *Recess. de an. 1530. 1541. 1550. 1570. 1577. Tit. von wucherl. Contracten.* Idem sentiendum quoad Ius Saxonicum. u. *Torgauisch Zus schreiben d. an. 1583. Tit. von wucherl. Contract. §. Es ist aber ic.*

§. XI.

Cauendum saltem, ne usurae modum legitimum excedant. Hunc partim Ius ciuile, in *L. XXVI. §. 1. C. usur.* partim Lex Imperii, in *Recessu de an. 1654. §. 2. v. reichend.* partim Lex Saxonica, in *Torgauisch Zuschr. d. an. 1583. Tit. von wucherl. Contracten §. haben wir. Mandat. Electorali, de die 30. Aug. 1671.* praescribunt.

§. XII.

Iam patet, usuras in infinitum usque extendi non posse. Sicuti enim modi et certi fines earundem exactioni sunt statuti; ita e contrario, si hos transgrediaris, usurae in immodicas, illegitimas, legibusque prohibitas degenerant.

§. XIII.

Creditor, immodicas usuras accipiens, usurariae prauitatis maculam sibi inurit. Nam delictum est, si quis ultra modum, aut lege, aut consuetudine determinatum, usuras interdum simplo, uel duplo maiores extorqueat.

§. XIV.

Inde, non modo pactum, de usuris immoderatis praestandis interpositum, est ipso iure nullum; *Ord. Polir. Imp.*

Imp. d. on. 1577. Tit. 17. uerum etiam grauissimae in hoc delictum iure statuuntur poenae. Notatur poena infamiae. *L. XX. C. ex quibus caus. infam. irrog.* Notatur amissio iuris testandi. *Copit. 2. usur. in bio.* Notatur denegatio honestae sepulturae. *Cap. 3. et 5. X. usur. Cap. 2. usur. in bio.* Notatur amissio quartae partis ipsius sortis. *Ord. Polit. Imp. 1577. Tit. 17. Soll den vierdten Theil an seiner Haupt Summa verlohren ic.* **T**RITIVS in *Iure priu. §. 28. p. 579.* BRUNNEM. *od L. XXXVI. D. de Condict. indebit.* Notantur aliae poenae. *confer. Diss. GERDESII de poen. usurariae prauitatis, et DN. DE BERGER. l. c. §. 11.*

§. XV.

Sed, cum in legum maxime fraudem infinitae promodum artes, ingeniis peruerfissimorum subinde hominum excogitentur, ita, ut uariae ac intolerabiles fere artes, circa eludenda expressa legis uerba, occurrant; sic, uel in euitandis usurariae prauitatis poenis, pestilentissimam illam usurariorum cateruam tam argute uersari deprehendes, ut tot modis, totque negotiis scelera sua dissimulare consueuerint. *Conf. STRYK. Vj. Modern. Pand. Tit. de usuris §. 30.* Omnes palliatos usurariae prauitatis modos recensere difficile est. Iuuabit tamen unum, alterumue attingere.

§. XVI.

Usuraria prauitas committitur uel directo, uel per indirectum. Directo committitur ab omnibus, qui immodicas usuras accipiunt. Indirecto exercetur, si quis immodicas usuras sibi non quidem expresse stipuletur, eas tamen per ambages, inuolucra, fraudes,

des, contractus simulatos soluendas curet. Pertinet huc, si quae res uendatur ea lege, ut post certum tempus restituatur, et simul quid ultra sortem soluatur. *Capitul. 4. X. pign. conf. III. DN. LEYSER. ad Pand. spec. 247. Med. 5.* Non raro etiam per indirectum usuraria prauitas committitur circa annuos redditus, si scilicet illi quantitatem Legibus definitam superent. Imò nonnunquam usuraria prauitas sub specie donationis remuneratoriae later. Illustr. DN. LEYSERVS *ad Pand. spec. 247. Medit. 2.* Aliquando transactiones sunt usurariae prauitatis pallia. Illustr. DN. LEYSERVS *ad Pand. spec. 247. Med. 6.* Inprimis huc facit antichresis, qua usurariae prauitatis crimen inuestiri, et occultari plus uice simplici consuevit.

§. XVII.

Ordine ad Antichresin, quae ad nostrum institutum pertinet, iam delati, de natura ac indole illius sumus solliciti. Inprimis nosse oportet, uocis originem Graecis deberi, cum antichresis ab ἀντι, contra, et χρεός, utor, descendat, ac ui uocis contrarium et reciprocum alicuius rei usum, seu contrafructuonem, Gegennus, inuoluat. u. *Fabr. Lexic. p. 225. edit. nou. et Pasor in Lexic. Nou. Test. p. 73. L. XI. §. 1. D. de pign. COCCIO* displicet contrarii usus significatus, qui eo sine in *Dissert. de Antichresi §. 1. et 2. seq.* SALMASIVM atque VINNIVM notat, et loco huius significatus, nudum rei usum substituit. Sed absque ratione. Contrarius enim rei usus, oppositione ad usum pecuniae facta, antichresi re uera inest. Inde, praeter necessitatem, a natuo ipsius uerbi significatu recedere non decet.

§. XVIII.

§. XVIII.

Certum est, antichresin in Iure nostro non uno, eodemque respectu accipi; sumitur enim uel pro ipsa in antichresin concessa, *L. XXXIII. D. de pign. Act.* uel pro iure antichreseos. Confer LAVTERB. *Dissert. de Iure Antichresif. §. 4.* Posterior significatus est huius loci.

§. XIX.

Interea, cum omnis, quae a ratione suscipitur de re aliqua, institutio debeat a definitione proficisci, ut intelligatur, quid sit id, de quo disputetur, teste omni fide maiore CICERONE, u. *ei. Offic. Lib. I. Cap. 1.* ordinem, circa dissertationes receptum, sectantes, tribus antichresin definiemus. *Est eadem usus rei, creditoris & debitoris loco usurarum concessus.*

§. XX.

Constituitur eadem, uel per modum ultimae uoluntatis, uel inter uiuos, per conventionem scilicet et subsequutam traditionem. LAVTERB. *Diss. de Iure Antich. §. 11.*

§. XXI.

Conuentio est uel expressa uel tacita. Inde datur antichresis expressa; datur tacita. CARPZOV. *P. II. Constit. 30. Defin. 40.* Expressa contrahitur antichresis, si partes uerbis expressis de hac, uel illa re usurarum loco ad usum concedenda, suum consensum declarant. *L. XIV. et XVII. C. usur. conf. BOEHM. Pandect. Lib. XIII. Tir. 7. STRYV. Exercit. 19. rh. 52. LAVTERB. C. I. Lib. XIII. Tir. 7. de pign. act. Lit. A.* Tacite eadem contrahitur, si ex factis negotium antichreticum colli-

colligatur. Pertinet huc, si pecunia gratis mutuo data, res, quae fructus fert, pignori tradatur. Tunc eo ipso censetur conuentum, ut fructus loco usurarum et compensationis liceat retinere. Conf. *Leg. VIII. D. in quib. caus. pign. tacit.* IACOB. CVIACIUS *L. VIII. Obseru. 17.* CARPZOV. *l. c.*

§. XXII.

Non desunt Iureconsulti magni nominis, qui tacitam antichresin negant, quos inter notari meretur COCCCIUS. Hic tacitam Antichresin remouet ex ea ratione, quia perpetuo (utar uerbis COCCII) iure ac conspirantibus doctorum suffragiis constat, fructus rei oppignoratae non usurarum loco retinendos, sed in sortem computandos esse, iuxta *L. I. L. III. L. XII. C. pign. act.* hinc, debitum, si fructus percepti sortem aequent, ipso iure tolli, addit ex *L. I. C. distract. pign. u. Dissert. ei. l. c. ff. 16.* Atenim uero allegatae leges non tam de antichresi, quam de solo iure pignoris, quod illam non semper infert, loquuntur. Esto autem, easdem ad antichresin aliqua ex parte posse trahi, sciendum, quamlibet legem pro substrata materia explicari decere, ita ut dictae leges de immodica fructuum perceptione, non de modica, sint intelligendae. Sola *L. VIII. D. in quibus caus. pign. uel hypoth. tac. contrab.* afferta COCCII destruit. Verba legis haec sunt: *Cum debitor gratuita pecunia utatur, potest Creditor de fructibus rei sibi oppignoratae ad modum legitimarum usurarum retinere.* Ultima uox: RETINERE, Cocceio adhuc contradicendi praebet occasionem, iudicanti, quod per illam Legem VIII. non tam fructus rei antichreticae, usurarum loco, percipere liceat, quam RETINERE potius, scilicet, non nisi OB MORAM. u.

ei.

ei. Dissert. l. c. §. 17. usque ad fin. Taceo HOTOMAN-
NUM, uoci: GRATVITA, in lege occurrenti, uo-
cem: NON, addentem, aliosque in lege tam clara,
tamque perspicua, in diuersa abiisse. Moneo sal-
tem, COCCELANAM legis interpretationem solido fun-
damento destitui, cum non uerba legis aucupari, sed
uim ac potestatem illius attendere deceat.

§. XXIII.

Concedit antichresin debitor, mutuam pecuniam
accipiens. Hic liberam rerum suarum admini-
strationem habeat. Inde pupilli, furiosi, prodigi, alii-
que homines, qui rebus suis superesse haud possunt,
excluduntur.

§. XXIV.

Posito debitore, ponitur Creditor, antichresin ac-
cipiens. *L. XVII. C. de usur.* LAVTERB. in *diff. l. c. §. 20.*
Creditor in latiori significato accipitur. *L. XII. D.*
de V. S. L. XVI. §. 2. D. qui et a quibus manum. Cete-
rum talis requiritur creditor, cui fructuum ipsius rei
perciendorum facultas a debitore permisa fuit; sin
fecus, eundem furtum committere, ex *L. LIV. D. de*
furr. et §. 7. I. de obligat. quae ex delicto nasc. constat. Conf.
LAVTERB. *Dissert. §. 15.*

§. XXV.

Res in antichresin datur non quidem omnis, sed ea
tantum, quae ad usum, fructusque percipiendos
habilis reperitur. Inde uersatur hoc negotium circa
res fructiferas. LAVTERB. *l. c. §. 23.* Nihil uero inter-
est, utrum sint res corporales; an incorporales. *L. XI.*
§. 1. et 2. D. de pign. Nec refert, utrum sint res mobiles;
an immobiles.

C

§. XXVI.

§. XXVI.

Forma ipsius negotii consistit in usu rei, loco usurarum concessio. Non inuimus eum usum, qui in *L. X. §. 1. D. de usu et habit.* fundatur; sed eum usum, qui perceptione fructuum absoluitur, indicamus. Nec interest, utrum fructus sint naturales, hique, uel in specie tales, uel industriales; an sint ciuiles.

§. XXVII.

Ille, qui ex antichresi in creditores redundat, usus ex partium uoluntate dependet, quae non raro per pacta atque conuentiones fines modosque utendi statuunt. Iam, prouti fructus per conuentionem ad certam quantitatem sunt restricti, uel non; usus determinatus, uel indeterminatus existit. Conf. LAVTERB. *Dissert. l. c. §. 13. et 40.*

§. XXVIII.

Enascitur ex notissima illa doctorum diuisione fructuum in certos et incertos alia usus distinctio. Scilicet, fructus certi sunt, qui certam ac determinatam aestimationem habent, nec non uniformiter quotannis percipiuntur; incerti uero sunt, quorum quantitas nunc augetur, nunc diminuitur. u. LAVTERB. *C. I. Tit. de pign. act. p. m. 231. item, ei. Dissert. l. c. §. 47.* BERLICH. *P. II. Conclus. 170. n. 24.* CARPZOV. *P. II. Constit. 30. Def. 40.* Iam, prouti fructus sunt uel certi, uel incerti, ita usus, circa antichresin concessus, est uel certus, uel incertus.

§. XXIX.

Vsus excludit ipsum rei dominium, quod debitori saluum relinquitur. Inde antichresis differt a con-

contractu retrovenditionis, circa quem usus et dominium coniunctim transferuntur. Imo eadem ab annuis redditibus secernitur, cum circa hos quantitas fortis, pro illis solutae, iure domini acquiratur. Simili ratione antichresis distat a fiducia, in qua itidem rei uenditae et sub fiduciae pacto mancipatae dominium confestim ad emtorem transibat. Conf. GVNDLING. *de Iure oppignor. Territ. §. 70.* et STRAVCH. *Dissert. de oppignorat. territ. Cap. 1. §. 3.* conf. HEINECC. *Antiquit. Rom. ad Inst. Lib. I. Tit. 12. §. 9.*

§. XXX.

Idem usus pignoris iure destituitur, adeo, ut antichresi per se ius pignoris haud insit. Hinc fit, ut antichresis non actionem hypothecariam tribuat, sed nudam potius actionem in factum. *L. XI. §. 1. de pign.* conf. COCCII *Dissert. de antichres. §. 5.* Errant igitur, et uehementer errant, qui cum LAVTERBACHIO, u. *ei. Dissert. l. c. §. 6. it. et. C. I. p. 231. Lit. A.* omni antichresi pignus inesse iudicant, ita, ut obiectum antichreseos essentiale rem oppignoratam adstruant. uid. DN. DE BERGER. *Oecon. Iur. Lib. III. Tit. 2. §. 15. not. 1.*

§. XXXI.

Eo tamen ipso non negamus, quod obiectum antichreseos res oppignorata esse possit. Affirmamus potius, utrumque concurrere posse, ita, ut pignus cum pacto antichretico constituatur. Hoc pactum, contractui adiectum, tanquam pars contractus, ipsius contractus naturam induit. *L. VII. §. 5. D. de pact.* adeoque actio pignoratitia, *L. XXXIII. D. de pign. act.* aut pro re nata hypothecaria, locum inuenit.

§. XXXII.

Finis antichrefeos est compensatio usurarum. Inde cauendum sedulo, ne pestifera usurariae prauitatis labes, summo opere fugienda, sese insinuet. Insuper apparet, antichresin ab illo negotio discedere, quo rei usus, non in compensationem usurarum, sed in compensationem debiti conceditur. *L. XXXIX. D. de pignor. act.*

§. XXXIII.

Breuissimis effectus antichrefeos addamus. Hi pro diuersarum personarum qualitate alii sunt, atque alii. Creditor 1.) rem, in antichresin concessam, possidet; *L. XI. §. 1. D. de pign. L. XXXIII. D. de pign. act. LAUTERB. l. c. §. 34. 2.)* re utitur; *L. XIV. et XV. C. de usur. L. XI. §. 1. D. de pign. u. LAUTERB. l. c. §. 37.* ita tamen, ut fructus non ipso iure acquirat, sed percipiendum faciat suos, *L. XI. §. 2. D. l. c.* quamdiu enim fructus pendent, tamdiu pars fundi sunt, *L. XLIV. D. de R. V. et in dominio eius, ad quem fundus pertinet; L. XII. §. ult. D. de usufr. LAUTERB. l. c. §. 38. 3.)* facultatem utendi alii concedit; *L. XI. §. 1. D. de pignor. 4.)* curam et custodiam rei antichreticae suscipit, ita, ut re utatur tanquam bonus pater familias, *L. LXV. D. de usufr. ac prospiciat, ne ius antichrefeos fiat deterius; L. VII. C. de pign. act. inde 5.)* culpam leuem praestat, *L. V. §. 2. D. commod. LAUTERB. Dissert. l. c. §. 51. 6.)* nec non impensas fructuum sustinet, non rerum impensas, quae, si necessariae, uel beneficio retentionis, uel actione pignoratitia contraria seruantur; *L. VIII. pr. D. de pign. act. L. VII. C. eod. sin utiles fuerint, itidem reperuntur; L. XXXV. D. de pign. act. LAUTERB. l. c. §. 54. 7.)* omnia onera realia soluit, tam ordinaria, quam ex-

traor-

traordinaria. *arg. L. II. C. de annon. conf. LAVTERB. Dissert. l. c. §. 55.* Debitor, licet uel maxime usum rei in alterum deriuauerit, ipsius tamen rei traditae dominium retinet, periculum rei, perinde ac fructuum sustinet, nec non impensas, in rem factas, restituit. *L. VIII. pr. D. de pign. act. L. VII. C. eod. tit.*

§. XXXIV.

Quorsum uero isthaec omnia? cui scopo? cuique denique fini? Scilicet, ut, perspecta antichrescos natura, facillime de illius moralitate ac usurariae prauitatis inuolucro, quod illam non raro ambit, iudicare liceat. Quaeritur ergo, an antichresis inter illicita et iniusta negotia referri mereatur?

§. XXXV.

Equidem antichresis, in se considerata, nihil iniusti, nihil illiciti prae se fert. Inde omnes, quibus illa obruitur, calumnias et obiectiones meas non facio. Nec in omnibus MOLINAEO assensum praebeo, qui hoc negotium impugnare, passim tamen citra solidam rationem, tentat. *conf. ipse Tract. de commerc. ac usur. p. 308.* Hoc tamen certum, quod antichresis, hominum artibus corrupta, subinde usurariae prauitatis sit palium.

§. XXXVI.

Ipsa fructuum incertitudo usurariae prauitatis inuolucrum praebet. Rem consideres, quomodo-cunque uelis; alterum tamen annum altero subinde abundantiore esse, perspicias. Inde non raro accidit, ut eo ipso, quo fructuum quantitas, quam creditor usurarum loco lucratur, incerta admodum esse animadu-

madueritur, eo ipso, inquam, plus uice simplici, a creditoribus plus iusto accipitur. Accedit incertus et quotannis fere uariabilis fructuum ualor; qui sat opportunam fraudibus et circumueniendis legibus haud raro praebet occasionem, ac rapacitati foeneratorum materiem subministrat, utpote quibus ualde procliuue erit, quanti plurimi fructus sint, accipere, sed quam minimi acceptos ferre. u. MOLINAEVS in *Tract. commerc. et usur.* p. 79. et 80.

§. XXXVII.

Docet id porro fauor legalis, qui, licet uel maxime maius uera usurarum quantitate capiatur emolumentum, antichresin haud rescindendam curat. Euoluas saltem *L. XVII. C. de usur.* asserti huius testem, et perspicias, ansam tegendi usurariam prauitatem supeditari.

§. XXXVIII.

Inuolucrum usurariae prauitatis fouent diuersae, eademque passim iniquae, doctorum circa antichresin opiniones. Video, multos cum STRVVIO, *Exerc. 19. tit. 52.* inter antichresin expressam et tacitam distinguere, addentes, circa illam excessum non attendi, sed tolerari magis, neuiquam uero circa hanc. conf. BOEHM. *Pand. Lib. XIII. Tit. 7. p. m. 356.* CUIAC. *Lib. VIII. obseru. 17.* Atenim uero legis dispositio, hanc distinctionem probans, deficit. Illud quidem non ignoro, tacitum et expressum alias in iure nostro unum, idemque operari. Idem ergo et ad antichresin, siue expressam, siue tacitam, applico. Utrobique adest incertitudo fructuum; utrobique oritur usuraria prauitas; et sic utrobique existit peccatum.

§. XXXIX.

§. XXXIX.

Alii distinguunt circa antichresin inter excessum modicum, et immodicum. Priorem tolerant, posteriorem damnant. *CARPZOV. P. II. C. 30. d. 40.* Sed omne quod excedit, est immodicum. Inde omnis excessus, uel modicus quidem, iure meritoque eliminatur, ne sub colore huius distinctionis usuraria prauitas sensim irrepat.

§. XL.

Afferunt, circa antichresin tacitam locationem subesse; iam uero non esse dubium, quin rem suam uilius locare liceat, ergo et idem in antichresi licere. Concedo, rem uiliori pretio locari posse; *CVIAC. Lib. VIII. obs. 17. BOEHM. l. c.* Tacitam uero, quam fingunt, locationem ipse nego ac pernego. Ponamus, fictioni isti locum dari; illa tamen locatio in fraudem legum uergeret, et sic est improbanda.

§. XLI.

Perhibent, fructuum incertitudinem efficere, ut multa sustineantur, quae alias non subsisterent. Ea potius incertitudo efficere deberet, ut usurariae, quae eo ipso fouetur, prauitati obex ponatur, eiusque inuolucrum detegatur magis, quam pandatur.

§. XLII.

Aiunt, emtionem spei subesse. u. *LAVTERB. Dissert. l. c. f. 45.* Eandem nego emtionem, et, si ficta subesset, eandem pro iniusta ac in fraudem legis statuta habeo.

§. XLIII.

§. XLIII.

Ad aequitatem protiocant, putantes, aequissimum esse, ut, cum annui saepe fructus, ne legitimas quidem usuras aequent, uberioribus subinde fructus, creditoribus percipiendi, relinquerentur. Idque eo magis, quo magis commodum pertinet ad eum, ad quem periculum spectat. u. LAUTERB. l. c. L. X. D. de R. I. At enim uero, aequum esse putamus, ut ipsi creditori, cum non sit dominus, damnum, ex sterilitate perpeffum, refarciatur, nisi hic eidem renunciauerit. His positis, regula allegata corrui, nihilque magis aequum est, quam, ut aequalis fructuum ratio habeatur.

§. XLIV.

Affirmant, excessum fructuum ob insignem laborem, in agriculturam quotannis collocandum, non posse attendi, et inde iustius esse, ut, ad compensandas operas sane notabiles, aliquid lucri adhuc superfit. Ast, sumtus aequae ac operas, circa agros colendos factas, ante deduci posse, quis est, qui nesciat. His deductis, ratio demum fructuum habetur.

§. XLV.

Nec opus est, ut cum aliis, inter fructus, ex agro, et inter fructus, ex hortis, pratisque perceptos, distinguas. CARPZOV. P. II. Const. 30. defm. 42. Utrobique eadem est ratio, et sic in omnibus fructibus excessus non attenditur.

§. XLVI.

§. XLVI.

His positis, omnis, uel minimus quidem excessus, u-
surariae prauitati patrocinator. Tendit antichre-
fis ad compensandas usuras. (§. XIX. et XXXII.) In-
de eadem non fit usurariae prauitatis inuolucrum.

§. XLVII.

Non desunt leges, quae antichresin detestantur.
Ius ciuile, etiam si antichresin foueat, eandem
tamen, intuitu agricolarum, reiicit. *Nou. XXII. XXXIII.*
XXXIV. LAUTERB. Diss. l. c. §. 10. CULAC. Lib. III. obs. 35.
Prohibitio ista, non tam propter inuolucrum usura-
riae prauitatis, quam hanc ob causam facta cense-
tur, ne cultura agrorum interuertatur, rusticique
fundis, simulque potiori suae industriae emolumen-
to defraudentur.

§. XLVIII.

Ius canonicum antichresin modo approbat, modo
improbat. Approbat eandem, si fructus in sortem
computentur. Improbat, si non computentur. Pri-
us fit in *capit. 1. et 8. X. de usur*; posterius fit in *capit. 1.*
et 8. X. de usur. cap. 7. X. de iureiur. cap. 6. X. de pignor.

§. XLIX.

Praxis imperii, has Pontificum sententias, Seculo
XIII. non recepit. Comprobant illud tot op-
pignoratorum castrorum, terrarumque imperii di-
plomata. Confer. *S. FRAVCHII & GUNDLINGII*

D

Tractat.

*Tractat. de iure oppignorat. territor. et quidem STRAV-
CHIVM, cap. X. §. 33. it. cap. XI. §. 34. GVNDLINGIVM,
f. 86. seq. Inde, nec doctrina de usuris improbandis,
licet Pontifices eandem Imperio plus vice simplici
obtrudere studuerint, recipi unquam potuit, donec
tandem, recepto iure Romano, usurarum exactioni,
legibus Imperii, modus fuerit definitus.*

§. LI.

Iam, ne utile per inutile uicietur, ne per se licitum
ac iustum prava hominum malitia fiat illicitum
ac iniustum; opus est cautelis, quibus usuraria
prauitas elidatur. Suadetur, omne superfluum a
creditoribus in sortem imputandum esse. *L. III. C. de pign.
oct. L. I. C. de distract. pignori. CARPZOV. P. II. Const.
30. Def. 40. Inde, nonnunquam fit, ut creditores, et
hypotheca, si quae constituta fuerit, et credito exci-
dant, ac ex creditoribus fiant debitores. BERLICH.
P. II. Concl. 1.*

§. LII.

Ne tamen, et circa superflui computationem, ob
uariabilem fructuum aestimationem legibus
fraus fiat, optimum esse iudico, si, qui nascuntur,
fructus, singulis annis, per oeconomiae peritos
iuxta pretium, circa res promercales consueverunt,
nach den Marktgängigen Preise, aestimentur, et sic
ex fructibus tantum, quantum legitimum usurarum
modum constituit, retineatur.

§. LII.

§. LII.

Hac ratione creditor ad rationes intuitu fructuum reddendas obligatur, et ita obligatur, ut non modo intuitu perceptorum, sed et ratione percipiendorum respondere debeat. *L. III. C. de pign. act.* BERGER. *Oecon. Jur. Libr. III. Tit. II. §. 15. not. 3.* BACHOV. *de pign. Libr. V. cap. 2.* Quod cum maxima pariat incommoda, suadent renunciacionem beneficii reddendarum rationum: *Das der Creditor das Guth nach eigenen Belieben statt der Zinsen nutzen und gebrauchen möge, ohne Ablesung einiger Rechnung, massen ihm dieselbige hiermit per expressum soll erlassen seyn.* At enim vero, si quid mihi cernere datum, iudico, renunciacionem istam esse usurariae prauitatis pallium, et sic eandem esse improbandam. u. STRYKII *Cautel. Contract. Sect. II. cap. IV. §. 23.* GAIL. *Libr. II. obs. 4.* Neque ex eadem ratione illam cautelam, qua debitor promittit, se nudo ac simplici creditoris asserto ratione perceptorum fructuum stare uelle, approbo. STRYK. *l. c. CARPZOV. P. I. Const. 32. def. 29.*

§. LIII.

Rebus ita sese habentibus, apparet, antichresin dura admodum conditione premi. Sua prae se fert incommoda propter rationum reddicionem; sua allegat incommoda, propter fructuum, qui a creditoribus percipiuntur, aestimationem; sua habet

bet incommoda circa superflui restitutionem; sua sentit incommoda propter amissionem crediti, non raro contingentem. His malis ut succurratur, suadent contractum retrovenditionis. Nam circa hunc creditor fit emtor; et sic, pleno dominio in ipsum translato, omnes fructus lucratur, nec illos in sortem imputat, multo minus rationes reddit. conf. STRYK. *Cautel. Contract. Sect. II. Cap. 4. §. 25.* Hoc tamen remanet incommodum, ut creditor, seu dominus, periculum ipsius rei uenditae sustinere debeat. *L. II. in fin. D. ad Leg. Commissor.* Inde suadent, ut debitor, per expressum pactum, in se periculum suscipiat: Wie er das Dominium 6. Jahr auf N. N. transferire, jedoch mit dem Bedinge, daß wenn durch einige casus foruitos das Haus, oder das Gut binnen gesetzter Zeit ruiniert werden solte, er, der uenditor, solchen Schaden über sich nehmen, und nach verflonnenen Kauf Jahren nichts desto minder das völlige Kaufgeld erlegen wolle. STRYK. *ll. c. §. 26.*

§. LIV.

Quaeres notas, e quibus cognoscere possis, an contractus pignoratitius, an retrovenditionis initium sit negotium? Scias, idem illud circa obuenientes casus, non tam ex uerbis contrahentium, quam ex intentione eorum, aliisque circumstantiis iudicari. Respicitur inter alia initium cuiuslibet nego-

negotii. Quoties enim ex primis instrumenti uer-
bis apparet, emtionem, dissimulata mentione mu-
tui, celebratam esse; u. g. Kund und zu wissen sey
hiermit, daß heute dato ein beständiger Wider-
kauffß: Contract geschlossen. Nämlich es ver-
kauft Titius sein Land: Gutß Tusculanum an den
Sempronium auf 10. Jahr wiederkaufflich 10. to-
ties negotium habetur pro uetrouenditione. CARPZ.
P. II. C. 1. def. 2. STRYK. *l. c. §. 27. et 28. seq.* BERGER.
Oecon. Iur. Libr. III. Tit. II. §. 15. not. 8. it. Resolut.
LAVTERB. *p. 221.* Quoties uero ab initio mutui,
retrouenditionis autem ex postfacto minus princi-
paliter fit mentio, toties partes non emtionem, sed
contractum pignoratitium inisse censentur, conf. *su-
pra alleg. Dd.* Plura momenta communicat BER-
LICH, *P. II. Conclus. 1.*

§. LV.

Non improbamus contractum retrouenditionis, si
modo idem in fraudem legis, sub inuolucro
usurariae prauitatis, non celebretur. Inde aequalis
inter rem et pretium ualor intercedat, secus ac
STRYKIO *l. c. §. 25. et 30.* uideretur.

§. LVI.

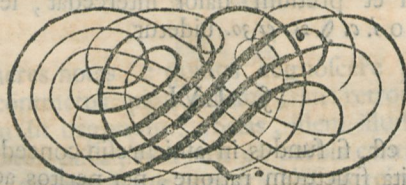
Melius est, si fundus in antichresin concedendus,
habita fructuum ratione, per peritos aestime-
tur, et iuxta factam aestimationem iusta pensio
con-

constituatur, pro qua res creditori sub locationis titulo tradatur. Hic quotannis iustam pensionem, deducta portione, legitimum usurarum modum absolvente, debitori soluit.

§. LVII.

Cautelis, quibus circa antichresin vitandae usurariae prauitati prospicitur, iurisprudencia consultatoria eo magis indiget, quo magis debitores, summis rerum angustiis pressi, cum ipsorum damno coniuncta paciscuntur; quo magis iniquum, alterum plus iusto onerare, alteriusque bonis propter suum interessè inhiare; quo magis leges usurariam prauitatem detestantur; quo magis denique, remissis frenis, pessimae foenerandi artis nullus erit

F I N I S.

CLARIS-

CLARISSIMO DOCTISSIMOQVE
DOMINO
SEIDELIO
DISSERTATIONIS AVCTORI
S. P. D.
PRAESES.

Nuperrime oblatam disserta-
tionem ita TIBI reddo, VIR
CLARISSIME, ut, quoad rem,
nihil fere; quoad rationem scriben-
di uero, passim quaedam immutata
uideas. Etsi enim, quoad rem, non-
nulla hinc inde uel omittenda, uel
supplenda uiderentur; nolui tamen,
quod Tuum est, ex parte mihi tri-
buere. Praedicaui hucusque, inge-
nue fateor, summam diligentiam,
quam in praelectionibus, a me in-
stitutis, exhibuisti. Laudauit eru-
ditionem, quam in exercitiis, quae
a

a me disputandi causa habentur, sat
comprobatam dedisti. Non am-
plius opus erit his encomiis. Hoc,
quod edis, scriptum doctrinae at-
que diligentiae T V A E testis exi-
stit. Publicus, quem subire, animus
est, congressus, in quo mihi otium
facies, datum confirmabit testimo-
nium. Hanc contemplatus pul-
chritudinem, non possum non ad-
modum reuerendo DN. PAREN-
TI TVO de tali filio, in quo spes
futuræ felicitatis elucet; mihi uero
de tali Auditore ac Respondente,
qui res suas bene egit, ualde gratu-
tulari. Apprecor, ut publicum hoc
institutum TIBI sit faustum ac
salutare, quo TIBI, absolutis ex uo-
to studiis, eruditionis ac diligentiae
praemia bonorum plausu ob-
ueniant. Vale.

Dab. Vitemb. d. xvii. April.

CIO IO CC XXXIV.

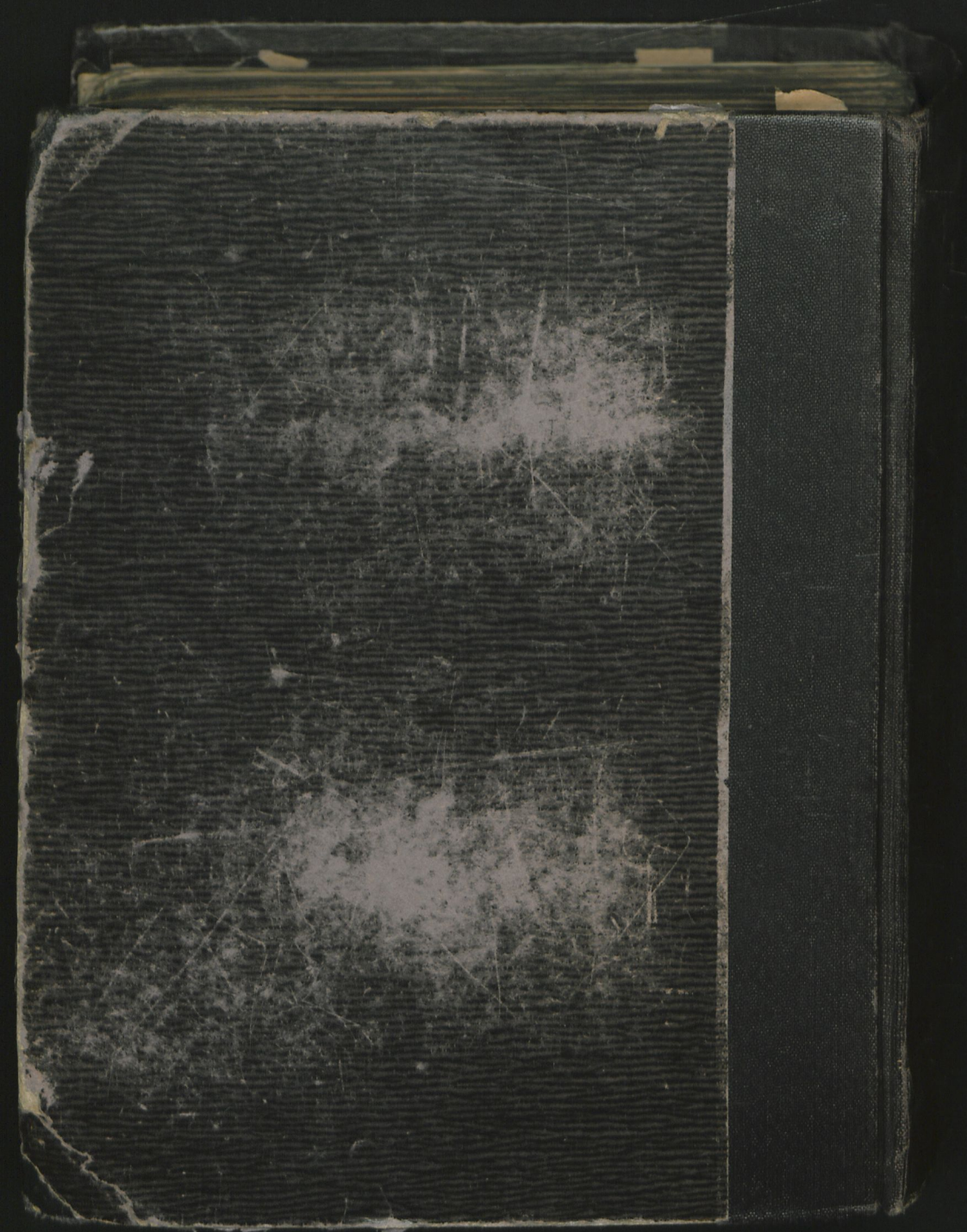
Wittenberg, Diss., 1734

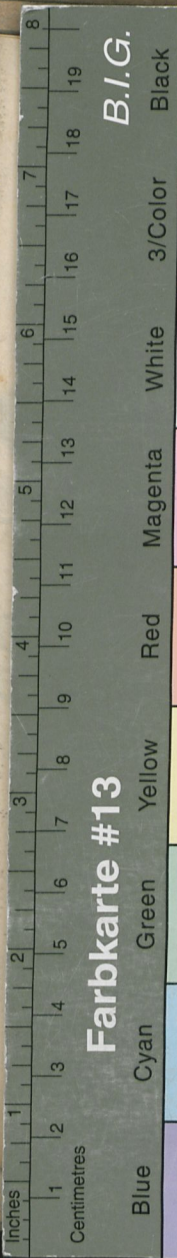
ULB Halle

3

005 847 494

1734
6/1769

D. B. V.
 ATIO IVRIDICA
 DE

CHRESI

ENVS EST
 E PRAVITATIS
 LVCRM
 ELIMINANDA
 QVAM
 RESIDENTE
 ARITER AC CONSVLTISSIMO
 ICO BROKES
 I DOCTORE
 LAECEPTORE SVO DEBITO HO.
 VERENTIA AETATEM SVMMO.
 E COLENDO
 AD ALBIM ACADEMIAE
 IO IVRIDICO
 IS A. Q. S. P. E. cIdoIcccxxxiv.
 S CONSVETIS
 TIVM EXAMINI SVBMITTET
 VCTOR
 VS GVILIELMVS
 DELIVS
 LVSATVS. I. V. C.
 TYPIS EICHSFELDIANIS.

